

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แผนงานวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน จังหวัดลำปางมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนและเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนในจังหวัดลำปาง โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการความรู้ภายในโครงการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 2 สังเคราะห์องค์ความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 1 ผลจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

การจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนได้รวบรวมแนวทางการส่งเสริมจากโครงการวิจัยย่อยจำนวน 3 โครงการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลข้อมูลผู้ประเมินการส่งเสริมการจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

ผู้ประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน (ผู้ปกครอง ครู หรือญาติ)	3	12.50
บุคคลในหน่วยงานและชุมชน	4	16.67
บุคคลในสถานศึกษา	9	37.50
ผู้วิจัย	5	20.83
ตัวแทนเด็กและเยาวชน	3	12.50
รวม	24	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงผลข้อมูลผู้ประเมินการส่งเสริมการจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นบุคคลในสถานศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาเป็นนักวิจัย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 บุคคลในหน่วยงานและชุมชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ส่วนบุคคลผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ปกครอง ครู หรือญาติและเด็กและเยาวชน จำนวนละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดการความรู้ในการส่งเสริมเด็กและเยาวชน

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
กระบวนการจัดกิจกรรม				
1	กระบวนการจัดกิจกรรมได้ส่งเสริมการพัฒนาตามเป้าหมายความต้องการของเด็กและเยาวชน	4.13	0.61	มาก
2	ปริมาณความรู้ในกระบวนการจัดการความรู้สำหรับเด็กและเยาวชนเพียงพอต่อความต้องการ	4.29	0.55	มาก
3	ความรู้ในระบบการจัดการความรู้และกิจกรรมมีความน่าเชื่อถือและเข้าใจง่าย	4.42	0.72	มาก
4	รูปแบบกระบวนการความรู้ที่ดำเนินการเป็นวิธีการที่เหมาะสม	4.33	0.64	มาก
5	ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชื่อมโยงจากอีกคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง	4.21	0.51	มาก
ความพึงพอใจในการส่งเสริมเด็กและเยาวชน				
6	ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองการประยุกต์ใช้ความรู้	4.13	0.54	มาก
7	สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการใช้ชีวิตประจำวัน	4.58	0.72	มากที่สุด
8	ช่วยจัดระบบความคิดในตนเองและการปฏิบัติงาน	4.50	0.51	มากที่สุด
9	ส่งเสริมให้การตระหนักในชีวิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.33	0.48	มาก
10	ความพึงพอใจในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.71	มาก
รวม		4.34	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดการความรู้ในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.34 โดยแยกเป็นด้านกระบวนการจัดกิจกรรม ลำดับที่มากที่สุดคือ ความรู้ในระบบการจัดการความรู้และกิจกรรมมีความน่าเชื่อถือและเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมาเป็นรูปแบบกระบวนการความรู้ที่ดำเนินการเป็นวิธีการที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.33 และปริมาณความรู้ในกระบวนการจัดการความรู้สำหรับเด็กและเยาวชนเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 4.29 ส่วนด้านความพึงพอใจในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนลำดับที่มากที่สุดคือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการใช้ชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.58 รองลงมาเป็นช่วยจัดระบบความคิดในตนเองและการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 4.50 และความพึงพอใจในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.38

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 3 กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

ชื่อโครงการวิจัย	กลุ่มเด็กและเยาวชน	กระบวนการส่งเสริม/เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
1.การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับแก้ปัญหาพฤติกรรมติเกมของเด็กและเยาวชน ในเขตตำบลทุ่งผาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	เด็กและเยาวชนอายุ 7 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ เลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจำนวน 41 คน	1. ชุดกิจกรรมแนะแนวสำหรับแก้ปัญหาพฤติกรรมติเกมของเด็กและเยาวชน 2. แบบวิเคราะห์เอกสาร 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบสังเกตพฤติกรรม 5. การประชุมสนทนากลุ่ม 6. แบบทดสอบการติเกมฉบับเด็กและวัยรุ่น 7. แบบทดสอบการติเกมฉบับผู้ปกครอง
2.การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของเด็กและเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	เด็กและเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง จำนวน 30 คน เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เฉพาะเจาะจง	1. ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของเด็กและเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง 2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3. การสนทนากลุ่ม
3.การลดปัญหาฟันผุของเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	ผู้ปกครองและครูผู้ดูแลศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 106 คน	1. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง 2. แบบประเมินความพึงพอใจโครงการ

จากตารางที่ 3 แสดงกระบวนการการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนจำนวน 3 โครงการวิจัยที่จัดส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนจำนวน 71 คน และผู้ปกครองและครูผู้ดูแลศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 106 คน โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะนำโดยนำกระบวนการใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสังเกตพฤติกรรม การประชุมสนทนากลุ่ม แบบทดสอบเด็กและวัยรุ่น แบบทดสอบผู้ปกครอง และแบบสอบถามพฤติกรรมความดูแลสุขภาพเด็กของผู้ปกครองและแบบสอบถามความพึงพอใจโครงการ

ตารางที่ 4 แสดงผลการส่งเสริมการจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน

พฤติกรรม	การส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน	ผลการจัดการเรียนรู้
พฤติกรรมติดเกมของเด็กและเยาวชน ในเขตตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	การใช้ชุดกิจกรรมแนะนำสำหรับแก้ปัญหาพฤติกรรมติดเกมของเด็กและเยาวชน วิเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาพฤติกรรมติดเกม ชื่อชุดว่า “ปรับตัว เปลี่ยนใจ ไม่ติดเกม” มีกิจกรรมย่อย 6 กิจกรรม ดังนี้	การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมติดเกมให้กับเด็กและเยาวชน ในเขตตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ในวันที่ 9 - 10 เมษายน 2560 เวลา 8.00 - 17.00 น. ณ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งฝาย ใช้แนวทางในการกำกับตนเอง (Self-Regulation) แบนดูรา (Bandura) เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เราไม่ได้เป็นผลพวงของการเสริมแรงและการลงโทษจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ว่ามนุษย์เราสามารถกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง ตามลักษณะกิจกรรม 6 กิจกรรม ทำให้เด็กและเยาวชนมีพัฒนาการพฤติกรรมการเล่นเกมที่ดีขึ้น
	1. กิจกรรมที่ 1 “คนสองคน” แนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม: การเรียนรู้โดยการสังเกต	
	2. กิจกรรมที่ 2 “My Idol” แนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม: การเรียนรู้โดยการสังเกต	
	3. กิจกรรมที่ 3 “อุณภูมิ พฤติกรรมเสี่ยง” แนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม: การกำกับตนเอง	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	การส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน	ผลการจัดการเรียนรู้
การปรับพฤติกรรม ติตเกมของเด็กและ เยาวชน ในเขต ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัด ลำปาง	4. กิจกรรมที่ 4 “ครั้งนั้น ฉัน จำได้” แนวคิดเกี่ยวกับการ ปรับพฤติกรรม: การรับรู้ ความสามารถของตนเอง 5. กิจกรรมที่ 5 “เป้าหมายมี ไว้พุ่งชน” แนวคิดเกี่ยวกับ การปรับพฤติกรรม: การ รับรู้ความสามารถของ ตนเอง 6. กิจกรรมที่ 6 “สัญญาใจสู่ อนาคตที่ดีกว่า” แนวคิด เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม : การกำกับตนเอง	
การเสริมสร้าง ความสามารถใน การเผชิญ อุปสรรคของเด็ก และเยาวชนที่ถูก ทอดทิ้ง เทศบาล ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างความสามารถ ในการเผชิญอุปสรรคของเด็ก และเยาวชนที่ถูกทอดทิ้ง ชื่อ ชุด “เยาวชน 4.0 เรียนรู้ ต่อสู้ อุปสรรค” มีกิจกรรมย่อย 6 กิจกรรมดังนี้ 1. ร่วมด้วยช่วยกัน ผูกพัน สามัคคี 2. ต้นไม้แห่งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต 3. ชุมชนน่าอยู่ เยาวชนน่ารัก 4. วางแผนดี ไม่มีพลาด 5. ผู้รอดชีวิตบนเกาะ 6. มองโลกในแง่ดี ชีวิตมีสุข	การเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญ อุปสรรค ประกอบด้วยกิจกรรม 6 กิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เกิดกระบวนการคิดที่สนองต่อสถานการณ์ที่ เป็นอุปสรรคในชีวิต ทักษะการคิดแก้ปัญหา ตลอดจนการคิดเชิงบวกและการมองโลกใน แง่ดี เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะได้ พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ ต่าง ๆ การคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่ เผชิญ ตลอดจนการส่งเสริมประโยชน์แก่เด็ก และเยาวชนสามารถแก้ปัญหาหรืออุปสรรคที่ เผชิญได้ในระดับมาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	การส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน	ผลการจัดการเรียนรู้
การลดปัญหาฟันผุของเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง	แบบสอบถามความรู้ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กที่มีอายุ 1-3 ปีของผู้ปกครอง เป็นคำถามจำนวน 12 ข้อ ตอบถูกได้ 1 และตอบผิดได้ 0 ข้อ คำถามที่ถูก จำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามที่ผิด จำนวน 8 ข้อ โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ใช่หรือไม่ใช่	<p>การประเมินแบบสอบถามการส่งเสริมเด็กในการดูแลสุขภาพช่องปาก ได้ผลจากผู้ให้ข้อมูล ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้แก่ การปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนตลอดเวลาอย่างมีมาตรฐาน ทำให้เด็กในการปกครองมีความปลอดภัย และมีครูดูแลอย่างดีโดยเฉพาะสุขภาพปาก และฟันที่ดีเลือกกินขนมไทย ผลไม้ (เนื่องจากอาจจะมาจากที่โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ความรู้) 2. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าผา ได้แก่ การปฏิบัติของครูที่มีต่อเด็กได้ดี สามารถสร้างบรรยากาศในการเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียนที่ดี บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ดี/ทดลองให้เด็กเข้ามาเรียน/ ครูยิ้มแย้มแจ่มใส ทำให้พฤติกรรมของเด็กในปกครองดีขึ้น เช่น แปรงฟันด้วยตนเอง กินขนมแล้วจะแปรงฟัน อีกทั้งเด็กในปกครองมีอารมณ์ดี เข้ากับเพื่อนและสังคมปรับตัวได้ดี สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น กินข้าวได้ด้วยตนเอง ไม่หก ชอบกินผลไม้ ทำตามคำบอกผู้ปกครองได้ พัฒนาการดีขึ้น เช่น ทำตามคำบอก ร้องเพลงได้ คุ้ยรู้เรื่อง กล้ามเนื้อมือดีขึ้น มีความกล้าแสดงออก จากการที่ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มาสังเกตการณ์ในห้องเรียนอย่างมีส่วนร่วม 3. ผู้ปกครองการมีส่วนร่วมของในการลดปัญหาฟันผุในเด็กเล็ก ได้แก่ ให้คุณครูผู้ดูแลใช้เทคนิคการร้องเพลงในช่วงระหว่างการทำกิจกรรมแปรงฟัน และผู้ปกครองให้ความร่วมมือในกิจกรรมธนาคารผัก โดยนำผักและผลไม้มาทำอาหารหรือเป็นอาหารว่างในศูนย์เด็กเล็กฯ

จากตารางที่ 4 แสดงผลการจัดการความรู้แต่ละโครงการวิจัยย่อย จำนวน 3 โครงการวิจัย พบว่าการจัดการการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและมีแนวทางในการจัดการความรู้ให้ทั้งหน่วยงาน องค์กรเทศบาล บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนได้ตามแผนงานที่กำหนดทำให้มีผลการดำเนินการวิจัยสามารถควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของเด็กและเยาวชน ด้วยผลจากการฝึกฝนและพัฒนา ประกอบไปด้วย 3 ประการ คือ

1. กระบวนการสังเกตของตนเอง (Self Observation) เด็กและเยาวชนมีอิทธิพลต่อการกระทำของตัวเองได้ หากเขาไม่สนใจว่าเขากำลังทำอะไรอยู่ ดังนั้นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเอง คือ บุคคลจะต้องรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จจากการกำกับตนเองนั้นส่วนหนึ่งมาจากความชัดเจนสม่ำเสมอและแม่นยำของการสังเกตและบันทึกตนเอง การสังเกตควรพิจารณา 4 ด้าน คือ 1) การกระทำในด้านคุณภาพความเร็วปริมาณฯ 2) ความสม่ำเสมอ 3) ความใกล้เคียง 4) ความถูกต้อง

2. กระบวนการตัดสินใจ (Judgment Process) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองนั้นจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไม่มากนัก ถ้าปราศจากกระบวนการตัดสินใจ ถ้าข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ โดยอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลที่ได้มาจากการถูกสอนโดยตรง การประเมินปฏิบัติการตอบสนองทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้นๆ และจากการสังเกตตัวแบบการจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องอาศัยการตัดสินใจ

3. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) การพัฒนามาตรฐานการตัดสินใจนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ขึ้นกับสิ่งล่อใจที่นำไปสู่ผลบวก ส่วนมาตรฐานภายในตนเองจะทำให้หน้าที่เป็นเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลวางระดับการแสดงออกหรืออาจจะสูงขึ้น